

כותרת: נספח 2- כוחו של היחיד בחברה - אליס מילר

ומוכטר מאי

הכותב/ת: אייל מור יוסף (עורך)

מתוך חוברת הכנה לצה"ל: "מנהיגות ומעורבות בקרב בני הקיבוצים"

אליס מילר ביוגרפיה

אליס מילר עלתה לישראל מדרום אפריקה בגיל שש וגדלה בהוד השרון, שיחקה כדורסל בקבוצת רמת השרון תחת המאמנת אורנה אוסטפלד. בשנת 1994, בעת שהייתה סטודנטית לאווירונאוטיקה בטכניון במסגרת העתודה האקדמית, עתרה לבג"ץ כנגד משרד הביטחון וכנגד צה"ל, בעניין אי קבלתה למיונים לקורס טיס.

בעקבות עתירתה נתקלה מילר ביחס מזלזל ושוביניסטי אפילו מנשיא המדינה, עזר ויצמן, שאמר לה: "תשמעי מיידלע, את ראית פעם גבר סורג גרביים? ראית פעם אישה כירורגית או מנצחת על תזמורת? נשים לא מסוגלות לעמוד בלחצים הדרושים מטייסי קרב". עתירתה של מילר נתקבלה על ידי בג"ץ, אולם היא עצמה לא עברה את שלב המיונים ולכן לא התקבלה לקורס הטיס.

מילר סיימה תואר ראשון בהנדסה ושימשה כקצינה בחיל האוויר ותפקידה האחרון בחיל היה מפקדת גף מבנה וייצור בבסיס שדה דב. במהלך השירות הצבאי למדה לתואר שני במינהל עסקים לאחר שחרורה ניהלה, יחד עם בעלה, חברת קיאקים ורפטינג בהודו. כיום (2008) משמשת סמנכ"ל מחקר ופיתוח בחברה המקימה בריכות שחיה בטכנולוגייה המאפשרת להפחית את כמות הכלור במים.

מילר (כיום מילר-גאלוט) נשואה + 1, מתגוררת בחוקוק.

במלחמת העצמאות ומספר שנים אחריה שירתו מספר טייסות תובלה וקישור. יעל רום השתתפה במבצע קדש (1956), בין היתר כטייסת באחד ממטוסי ה-DC-3 דקוטה שהצניחו את הכוחות במעבר המיתלה. אולם, מאז לא הוכשרו נשים לתפקידי צוות אוויר בחיל האוויר הישראלי.

עתירתה של אליס מילר הוגשה לבג"ץ על ידי האגודה לזכויות האזרח ושדולת הנשים. בעקבותיה, הורה בג"ץ לצה"ל להשוות את זכויותיהן של נשים לאלו של גברים. פסיקת בג"ץ היוותה תקדים חשוב, שכן היא כוללת דיון חוקתי בדבר מהות הזכות לכבוד הכלולה בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. בג"ץ בחן האם, ומתי, מהווה הזכות לשוויון חלק מהזכות לכבוד. כלומר, האם ומתי מוקנה לזכות לשוויון מעמד חוקתי.

בעקבות העתירה נפתחו בפני נשים הכשרות שונות שהיו עד אז סגורות בפניהן, בהן קורס טיס, קורס חובלים, קורסים שונים בחיל התותחנים, מערך הנ"מ בחיל האוויר הישראלי, משמר הגבול ועוד. התיקון לחוק שירות ביטחון, מינואר 2000, השלים את פסיקת בג"ץ בעגנו את זכותה של חיילת להתנדב למקצועות לחימה, שנקבעו על ידי שר הביטחון. מאז שנתקבלה העתירה ושערי קורס הטיס נפתחו לנשים, התקבלו מספר נשים לקורס וחלקן אף הגיעו לתפקידי צוות אוויר בחיל האוויר הישראלי. כך, הפכה רוני צוקרמן לטייסת הקרב הראשונה בצה"ל. אולם, למרות ההתקדמות, גם היום קיימים בצה"ל תפקידים רבים שסגורים בפני נשים. כך, הגישה ב-2003 לוחמת הנ"מ יערה שטולברג עתירה לבג"ץ, נגד החלטת צה"ל למנוע מנשים להשתלב במערך מערכת הנשק "מחבט". לאחר שנתיים משכה שטולברג את העתירה, כיוון שסיימה את שירותה הצבאי.

מוחטאר מאי מפקיסטן (סיפור אמיתי)

מאי נענשה על פשע שלא ביצעה – ונידונה לעונש מזוויע – אונס קבוצתי. – עונש המקובל בחברה בה היא חיה. – היא "עלתה למשפט" בעקבות טענות כוזבות שאחיה חילל כבודה של בת שבט אחר ממעמד גבוה יותר.

150 נשים נענשו בצורה זומה בשנה שעברה. גורלן של הנשים האלה עגום. רבות מהן מתאבדות או בורחות מהכפר אל חיי עוני ובדידות בערים הגדולות. אולם מאי סירבה להתנהג על פי הסטטיסטיקות המקובלות. היא החליטה להילחם. היא התלוננה במשטרה, האנסים הורשעו ונידונו למוות. הם זוכו בבית המשפט העליון של להור, היא ערערה, ולפני חמישה שבועות החליט בית המשפט העליון של פקיסטן לערוך להם משפט חוזר.

כמה ימים אחרי האונס פורסם סיפורה של מאי בעיתון מקומי. משם עברה הידיעה לעולם כולו. מאז היא גיבורה בינלאומית, סמל למאבקן של נשים בעולם גברי אכזרי. היא נאמה בכנסים של ארגוני זכויות אדם בבומבי ובמדריד, קיבלה פרס זכויות אדם בפקיסטן, מחלקת המדינה האמריקנית כינתה אותה "אישה אמיצה", קונדוליסה רייס עוקבת אחרי הפרשה, במגזין "טיים" הכתירו אותה לאחת מאנשי השנה החולפת באסיה. "אומץ הלב הנדיר שלה ונחישותה זורעים אור על נושא זכויות אדם קריטי", נימקו.

עיתונאים מכל העולם מבקרים בשלוש השנים האחרונות בכפר הקטן מירוולה כדי לפגוש אותה. כולם חוזרים אחוזי התפעלות. הנה אישה שלא נכנעה לגורלה בימים הראשונים אחרי האונס היתה מאי הרבה פחות נחושה. היא רצתה להתאבד. "מוצפת בכאב גופני ובתחושה של בושה אישית ומשפחתית שזר לא יוכל להבין". משפחתה הקרובה טיפלה בגופה, שלוש חברות ילדות טיפלו בנפשה הפגועה. כ-200 מתושבי הכפר הגיעו לביתה אחרי האונס להביע תמיכה.

תמיכה חשובה לא פחות היא שאבה מהאימאם המקומי. בדרשתו גינה את המעשה, ותבע להעמיד לדין את האנסים. הוא שיכנע את מאי להתלונן נגדם במשטרה. המשטרה העדיפה להתעלם. בעידודו של האימאם מאי שבה והתלוננה. רק אחרי שבוע רשמה המשטרה המקומית את התלונה, וגם זה בעקבות לחץ של עורכי דין מקומיים. התלונה במשטרה והחשיפה הבינלאומית עשו את שלהן. האנסים הועמדו לדין בבית משפט לטרוריסטים

המסלול בפקיסטן בכל מה שקשור לפשיעה נגד נשים סלול באספלט קשה. בשש השנים האחרונות נאנסו במדינה כ-15 אלף נשים, כל שש שעות נאנסת בפקיסטן אישה. מתוך 2,774 נשים שנרצחו בשש השנים האחרונות על מזבח כבוד המשפחה, 1,578 באו מפונג'אב, מחוז מגוריה של מאי. מאי היתה נחושה לשנות ולו במעט את גורלן האומלל של נשות ארצה. בכספי הפיצויים שקיבלה היא הקימה בכפר שני בתי ספר, אחד לבנים ואחד לבנות. "לא רציתי לבזבז את הכסף על עצמי", "אם הייתי חיה חיי מותרות מה היה קורה לילדי הכפר? לחינוך יש תפקיד מרכזי בשינוי שמתחולל בכני אדם".

בחודשים הראשונים אף אחד לא הגיע לבית הספר. היא לא התייאשה. היום לומדים בבתי הספר 350 תלמידים, התלמידים לומדים קוראן, מתמטיקה, מדע ואורדו. מאי היא אחת המורות..

(מעריב יולי 05)